

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 2. Quem effectum in Clientibus habeat Jus Advocatiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

exercet jure, ac nomine suo. 3. Aliam *simplicem*, aliam *administratorem*, seu cum administratione conjunctam. Illa est, quæ præter nudam protegendam obligationem & acceptionem honorarii, nullam administrationem, vel ejus inspectionem habet, & dicitur *Vogtey*, vel *bloffe Schutz* *Be rechtigkeit*: ista verò, quæ secus: Aliqui etiam dicunt *simplicem*, quæ caret jurisdictione, quæ vero habet, eam vocant *jurisdictionalem*, quæ scilicet habet criminalem, aut civilem, vel utramque jurisdictionem adjunctam. Utrum autem Advocatia *administrativa* (*Rasten Vogten*) hodierno tempore majorem potestatem habeat, vel jure exercere possit, quam simplex, dicemus in seqq.

3120 Præter hæc, *Vogteiam* aliqui dicunt, esse unam *superiorem*; alteram *inferiorem*, illam dicunt esse quoddam Regale supremi Principis; istam verò competere etiam minoribus Dominis; aliam *personalem*, quæ cum persona illam habente extinguitur; aliam *hereditariam*, quæ transit ad hæredes. Deinde, Advocatiam ratione Clientum in protectionem susceptorum, dicunt aliam esse *Ecclesiasticam*, aliam, *secularem*. Illa est, quando Clientes in protectionem suscepti sunt Clerici, vel Regulares, sive Protector sit secularis, sive regularis; quando autem Clientes sunt Laici, esto Protector sit Ecclesiasticus, Advocatia est *secularis*.

Cum autem fieri possit, quòd quis in alterius protectione sit cum omnibus, & universis bonis, atque subditis suis, Advocatia erit *generalis*, seu universalis; si autem solum cum aliquibus, non omnibus, erit *particularis*; not. autem, quòd, quando protectio præstanda suscipitur, quin Protectori ulla merces, vel annuum honorarium constitutum sit, Advocatia dicatur *gratuita*; si verò secus, vocetur *mercenaria*. Hodie rarissima sunt Advocatia gratuita, quæ scilicet sine spe lucri temporalis suscipiuntur. Earum tamen exempla quædam refert Magerus *cit. c. 3. n. 249.*

3121 Quoniam autem Advocatia alia est *cum incolatu*, quando quis non tantum clientelam alicujus se subicit, sed etiam domicilium, laremque in Protectoris ditio nem transfert, & sub illo habitat; si verò careat hoc secundo, est Advocatia *sine in-*

colatu; ideo inter hos clientes discrimen est, quòd *Clientes cum incolatu* sunt *subditi* Advocati, seu Protectoris sui; non autem *Clientes sine incolatu*. Quia ratione domicilii sortitur quis forum, ut diximus in 2. decretal. non autem ratione Clientelæ; aliàs etiam malè divideretur in clientelam *simplicem*, de qua diximus n. 3119.

§. 2.

Quem effectum in Clientibus habeat Jus Advocatia.

NON immorabimur explicando fini, & 3122 officio Advocati, seu Protectoris, sed potissimum ea dicemus, per quæ constat, quid juris competat Advocatis, præsertim Ecclesiarum, quos *Ecclesiasticos* vocari constat ex n. 3120. *Finis* tamen Advocati, & officium diversa sunt. Nam hoc ad media pertinet, quibus finem consequimur; finis verò in absolute operatione consistit. Hinc Advocati officium est, Clientes suos defendere, ac protegere; finis autem, eosdem incolumes, atque indemnes conservare. Not. autem, quòd quidam Laici Jus Advocatiæ, tum relatè ad ipsos Advocatos, eorumque potestatem; tum ad Clientes, eorumque subjectionem, & obligationem reciprocam, exorbitanter, etiam *respectu Ecclesiarum*, ac *bonorum Ecclesiasticorum*, nimium quantum extendant. Inter hos est Beckmannus, qui scribens de Jure Statutario Styriæ, V. *Advocatia*, & V. *Vogteia* docet, *Advocato, etiam Ecclesiarum* competere seqq. nimirum Jus, à subditis suæ Advocatiæ regulariter exigendi, juxta consuetudines Provinciæ, onera, seu servitia Vogteutica 1. certas robotas, 2. censum, seu Steuras (*Die Land-Steur*) nisi Dominus territorii hoc secundum antiquitus reservarit, & in specifica possessione retinuerit. 3. quòd in quibusdam locis habeat ex consuetudine recepta Jus *nundinarum* (*Rirch-Tag Schutz/ und Rirch-Weih Schutz*) & dedicationis Ecclesiæ in eo situm, quod punire possit delicta iis diebus commissa, quæ non spectant ad iudicium criminale.

Quartò, jus obsequandi, & inven- 3123 randi bona Parochorum defunctorum; sic, ut ex speciali mandato generali Principis cavere possint, imò debeant Advocati, ne bona illorum relicta supprimantur, distrahantur; sed creditoribus liqui- da de-

da debira solvantur, residuum proximis consanguineis, aut quibus ex testamento, debetur, consignetur, & à tempore mortis, usque ad investituram novi, domus Parochialis facta testata bene conservetur, & si reparatione indigeat, ex bonis defuncti reparationem Advocatus curet 5. quotannis semel, aut bis ab Administratoribus honorum Ecclesie (von denen Kirch, Bröbsten / und Zehleuthen) in Parochiali domo exigendi rationes, & ad hoc communiter vocari Patronum, si per se, vel alium sui loco interesse velit. 6. *ibid.* V. *Vogteia* pag. 542. ex Layman *tr.* 2. l. 4. c. 13. actus Juris Advocatiae docet esse sequentes: primò installationem, seu traditionem temporalium, seu Parochi investituram in temporalibus; 2. traditionem Urbaniarum; 3. Herceingebung der Revers; 4. confectionem inventarii; 5. expeditionem (Abhandlung der Verlassenschaft) hereditatis à defuncto Parocho relictae; 6. inspectionem fabricae; 7. Exactionem rationum, ut dictum est. Verum an hæc ullo jure procedant, dicemus in seqq. præsertim à n. 3137. quibus annotatis:

3124. Quæstio I. est, ad quid Clientes Advocatis, seu Protectoribus suis, ob susceptionem eorum clientelam, seu protectionem, extra pacta conventa, teneantur? ubi nota hic signanter procedere quæstionem de debito, *secluso pacto*, solum *ex vi juris Advocatiae*, & non ex vi pacti & conventionis. Nam, si quid inter Clientes, & Advocatum specialiter conventum est, illud debetur non *vi Advocatiae, ut sic*; sed *vi advocatiae Conventionalis*: Ut ergo primum effectum Advocatiae explicemus, quæstio est, an, & quam obligationem pariat in Clientibus erga suos Advocatos, seu Protectores.

3125. Dubium igitur primum est, an Clientes Protectorem, absque veniâ, impunè in Jus vocare possint? Negant complures; quia persona Protectoris Clientibus semper honesta, & sancta esse debet; *arg. L. Liberto. 9. ff. de Obsq. à Libert.* illa autem persona, quibus reverentia præstanda est, sine jussu Prætoris impunè in Jus vocari non possunt. *L. 2. C. de in Jus vocando.* R. tamen affirmativè, posse de necessitate juris; quia illud edictum Prætoris in *cir. L. 2.* non loquitur de personis,

quibus hæc reverentia (*in Jus non vocandi*) debetur, nisi in edicto expressis; at in eo persona Protectoris expressa non est; ergo: ita Magerus *cir. c. 10. n. 52.* Nam alias nemo Magistrum suum in Jus vocare impunè posset, cujus tamen contrarium ex continua praxi constat; quamvis aequitati conveniens sit, ut Clientes hoc non agant, non præmissâ veniâ petitione.

Dubium 2. an Clientes adversus Protectorem, vel hic contra Clientem productus in testem justè, vel injustè à testimonii dictione abstineat? R. justè illos contra alterum, nimirum Clientem contra Protectorem; & vicissim, testificari posse (quantum est de necessitate juris) quia quilibet testis esse potest, qui à lege vel Canone nominatim prohibitus non est. *L. invitus §. 1. de Procurat. & L. 1. ff. de Testibus*, & cuncta licita sunt, quæ lege, aut decreto non inveniuntur prohibita. *L. nunquam eis. ff. ex quibus causis major. & c. ad dissolvend.* de desponsatione impub. at nullo juris textu demonstrari potest, Clientem ab alio in fidem susceptum, contra suscipientem in testem produci prohibitum esse. Nam usus hodierni temporis jus antiquum in hoc puncto non agnoscit; & hæc de necessitate juris. Et hæc Clientes nec occurrente necessitate Advocatis suis (quantum est de juris necessitate) mutuum auxilium præstare tenentur, seclusâ speciali conventionem. Nam ad plus non tenentur, quam exprimat protectionis contractus.

Dubium 3. an Clientes, ratione protectionis, suis Protectoribus teneantur præstare collectas, seu contributiones? R. negativè cum Magero *c. 10. n. 175.* plures alios pro se citante; quia protectio (consequenter ipsum Jus Advocatiae) Protectoribus, seu Advocatis nec exemptionem Clientum ab Ordinario Judice ipsorum, nec jurisdictionem, nec collectandi potestatem tribuit. *c. ex parte. 18. de privileg. Menochius l. 1. conf. 32. n. 29. Everhard. Consil. 55. n. 64. Besold. de jure foederum c. 5. n. 12.* Deinde Collectans non potest collectas exigere, nisi de bonis, in quibus habet jurisdictionem, Bartol in *L. unic. C. de mulier. n. 34.* hinc civitas non potest collectas imponere pro rebus, quæ sunt extra territorium *L. fin. ff. de jurisdic. omnium Jud. Protector*

Cor autem, seu Advocatus ratione protectionis nec in personam, nec in facultates Clientis ullam habet jurisdictionem, ita Magerus *cit. n. 179.* & seq. & pateb. ex dicend.

Dices: contrarium multis exemplis probari posse cum longo usu, qui fecit prescriptionem. *scilicet* per exempla non probari, quod Advocato jus collectandi *vi Advocatia* competat, cum illa fundentur non in Advocatia ut sic, sed in Avocatia cum incolatu, quæ Clientes facit subditos ratione domicilii, non ratione Clientelæ, ut *not. n. 3121.* Et quamvis, ut rectè notat Farinac. decif. 146. in hominibus parum potentibus interdum jus collectandi attentetur, & obrineatur; inde tamen secuta largitio non ex consensu sed metu potius, & reverentia facta præsumitur, nec præstanda ideo collecta in futurum obligationem producit; sed tacita etiam omnem interrumpit prescriptionem murmuratio. Quia *timens non affirmat, quando sine periculo reclamare non potest.* Et ideo talis injusta, & violenta possessio, vel quasi possessio longi usus, & consuetudinis, quam allegare solent potentiores, illos tueri non potest, cum sit potius violentia, quam juris, & legitima possessio; sic Andr. de Isernia de feudis; Pacianus de probat. & alii quos *cit. & seq. Magerus cit. c. 10. n. 189. §. 2. extenditur.*

3128 Quæstio est 2. an Clientes privati, renuntiantes clientelæ (mutando domicilium) de jure teneantur Protectoribus suis solvere ratione protectionis illis exhibitæ, jura emigrationis? vulgò *den Abzug/ oder Abfahrt?* *scilicet* quòd non *vi Clientelæ*, seu Advocatiæ præcisè; sic Magerus *cit. c. 10. n. 207.* Nam imponere jura emigrationis est actus jurisdictionis, qua Protectores *vi Clientelæ* in Clientes de jure carent, ut diximus *n. 3127.* & constabit ex dicendis infra. Dixi, *vi Clientelæ*; quia an census emigrationis, alio titulo solvendus sit? Alterius quæstionis est.

Speidelius in suo Speculo juris, illum censum emigrationis (*Abfahrt Geld*) vocat supremum discedentis tributum; *Nachsteuer* in Styria dicitur; in Austria *super. das Frey Geld*; & exigitur in redhostimentum exhibitæ protectionis, & immunitati ob discessum tributum; ut docet And.

Kinchen de investitura um paction. *p. 2. c. 4.* Hic census emigrationis exigitur ab omnibus, qui larem, seu domicilium mutant; mobilia sua de uno in aliud territorium transferendo, & Jure Austriaco, ac Styriaco est satis gravis. Nam si emigrantes sint Vasalli Cæsarei, & abeunt extra Provincias hæreditarias Cæsaris, Principi pendere debent. 10. partem bonorum, quæ secum auferunt; si autem sint extranei, ex hæreditatibus, quos auferunt, 5. vel 6. partem.

Not. tamen 1. Mulieres ratione dotis, esse immunes à censu emigrationis per Constitutionem Rudolphi Secundi de Anno 1597. 8. Martii. *Not. 2.* nullum inquilinum alicujus loci Cæsarei, teneri ad hunc censum, si de una Provincia hæreditaria in aliam emergat, vel hæreditatem auferat, per Constit. LEOPOLDI I. de Anno 1678. 12. Novembr. *Not. 3.* quòd etiam inferiores Domini territoriales in Styria (*Grund u. Herin/ oder Grund Obbrigkeit*) censum emigrationis quandoque exigant à subditis suis, seu incolis territorii ipsius subiecti, cum ad alium Dominum mutatione domicilii emigrant; hoc tamen Jus iis tantum competit, qui hoc Jus probant à tempore immemorabili, vel per 32. Annos quietæ & continuæ possessione docere possunt; cum de his duntaxat casibus Jus statutarium Styriæ loquatur. *Not. 4.* Contrariam nostræ responsioni opinionem in hoc fundari, quòd Clientelæ cum incolatu à suis Protectoribus æque acceperint clientelam & protectionem, quam alii, consequenter iisdem oneribus & legibus subiecti sint. *scilicet* tamen hoc intelligendum de incolis, qui cives facti sunt; non autem de his, qui gratis, vel annuâ pensione locum aliquem inhabitant.

Quæstio est 3. an suscepti in Clientelam Protectoribus suis teneantur *gratis* præstare albergariam, hospitaturam, vel fodrum? id, quod maxime procedit de Monasteriis, quæ aliorum protectioni se commiserunt. Per *Albergariam* glossa in *c. Præterea 23. de jure Patron.* intelligit census, seu pactiones, quæ debentur pro comestionibus, aperturam castri, *die Eröffnung*; alii, hospitationem, seu receptionem in hospitem, qua Protectori detur cum Sociis, seu Comitibus, & famu-

famulis adventanti cibus & potus. Per *Fodrum* autem aliqui volunt significari pabulum equorum; alii extraordinariam quandam annonæ collationem militarem, sive pertinentem ad Imperatoris expeditionem; & *fodrum* hoc postremo sensu acceptum aliqui reputant inter regalia Principis, ut pluribus ostendit Magerus de jure Advocatiæ c. 10. à n. 223. *Hospitatura* denique varias quoque significaciones habet juxta diversas locorum consuetudines. Hinc aliqui eam accipiunt pro jure in tali loco, vel apud talem capiendi hospitium; vel quo illi hospitium assignari debeat; aliqui pro mansionibus, in prædiis fundis, vel Monasteriis antiquitus constitutis, vulgò *Außspann*; vel etiam *Gastung/ und Nacht/ Feld* / quibus præmissis:

Re. cum Magero cit. n. 281. hodie Protectoribus nullum ejusmodi hospitalitatis beneficium à Clientibus jure aliquo deberi. quia Jus hospitandi, vel albergandi est Jus Superioritatis, & regale quoddam; at Protectores vi protectionis & Advocatiæ nullum tale Jus habent in Clientes, ut dictum est & dicitur in seq. Deinde c. *præerea* 23. de Jure Patronatus expressè prohibetur Patronis, Vice-Dominis, Custodibus, seu Guardianis (quo nomine clarè veniunt *Advocati*, seu Protectores) aliquid temporale ab Ecclesiis (quarum Advocati sunt) exigere, nisi modicum, de quo dicam in seqq. & apertè constat ex pluribus Decretis Concilii Tridentini, jam relatis supr. Coetèrum, quamvis non desint, ut notat Magerus cit. à n. 259. exempla, quibus ostenditur, Advocatis à pluribus Monasteriis datas albergarias, hospitaturam & fodrum, non ostenditur tamen datas, vi *Advocatiæ*, sed vi pacti in fundatione, ut notavimus supra, vel vi Administrationis, vel utriusque jurisdictionis, quam olim fuisse penes Advocatos, præsertim administratorios, & jurisdictionales cum defensionis officio, pluribus docet Magerus cit. de Advocatiæ armata c. 10. n. 259.

3131 Quæstio est 4. an Clientes Protectori teneatur ministrare alimenta? Re. negativè: quia, *quod nec consuetudine receptum, nec jure est constitutum, non est temerè asserendum*, ut dicitur §. *considerare*

mus Auth. de Trient. & semisse L. si verò §. si de viro ff. solus. matrim. L. si servum §. non dixit Prator. ff. de acquirend. hered. L. dissentientis C. de repud. quòd autem Clientes Protectori alimenta ministrare teneatur, etiam ad egestatem prolapsa, nec consuetudine receptum est, nec jure constitutum: ergo, intellige, si in principio constituta protectionis non sit aliter conventum. Nam ultra pacta conventa, Clientum onus porrigi non debet. L. si unus §. ante omnia de pact. Hoc autem pactum in dubio non præsumitur; quia in obligatione non veniunt illa, de quibus initio contractus initi verisimiliter non fuit cogitatum, in dubio autem capienda est potius interpretatio, quæ non repugnat verisimili, ut docet Papinianus in L. Tale pactum, §. fin. ff. de pact. Nec obstat, Patrono à Libertis, & Patrono Ecclesiastico, seu Ecclesiæ, ab hac deberi alimenta, cum est ad inopiam prolapsus. Nam equiparatio generalis non habet locum in his, quæ competunt jure speciali; de Patrono autem id specialiter in jure expressum est, ut constat ex priori; nulli autem de Custodibus, Guardianis, seu Advocatis, & Protectoribus.

§. 3.

Quem effectum in Advocatis habet Jus Advocatiæ.

RESP. primum, & potissimum esse jus, ac potestatem susceptos in Clientelam defendendi; secundum esse, jus exigendi annuum honorarium ratione pactæ protectionis debitum; tertium autem olim fuisse in Advocatis Ecclesiasticis, jus, & curam administrationis bonorum Monasticorum. Sed, an hic postremus effectus hodiernis temporibus, hoc Jus Administrationis in Advocatis Ecclesiasticis locum habeat, dicemus in seqq. & negandum esse, constat ex jam dictis.

Quæstio autem est, ad quos actus jus protectionis se extendat in habente jus Clientelæ, seu defensionis eorum, qui sub ejus protectione sunt? non attingimus hic ea, quæ antiquis temporibus Protectores habebant; sed solum, quæ jure